

КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ АКРОНІМІВ ЗА ФОНЕТИЧНО-ГРАМАТИЧНИМИ ОЗНАКАМИ

У сучасній лінгвістиці використання акронімів зустрічається досить часто, як у неофіційному дискурсі, так і навпаки, в офіційному. Маючи за мету дослідити таке явище як «акронім», задля кращого орієнтування у світі скорочень, корисно розуміти, що це таке. Акронім, був придуманий як поліпшена версія тієї самої аббревіатури (хоча з приводу цього до сих пір є суперечки). Загалом, головним призначенням аббревіатури є полегшити вимову, адже не зручно кожного разу при мовленні називати повну назву об'єкта, яка іноді складається з трьох та більше слів.

Дослідженням його головної відмінності від аббревіатури займається орфоєпія, а саме різницею при читанні. Читаючи аббревіатуру, за правилами орфоєпії, ми повинні вимовити кожен літеру окремо, роблячи ледь помітну паузу після кожної літери, а от акронім читається злитно, немов це окреме, цільне слово. «Абревіації найчастіше піддаються багатоконпонентні терміни, наприклад, EBRD (European Bank for Reconstruction and Development), MTFS (Medium-Term Financial Strategy), ERP (enterprise resource planning) тощо» [2]. Проте, є й інші думки, з приводу їх відмінностей: «Абревіатури утворюються внаслідок складання перших літер складників лексеми, в той час як акронім може бути утворений внаслідок поєднання кількох частин, або слів повністю» [1]. Для акроніму характерним є скорочення складної лексичної одиниці. «Складна лексична одиниця утворюється від двох або більше слів, значення якої важко встановити через дефініції його компонентів. Таке слово розглядається інколи як сталий вираз, і відрізняється від вільного словосполучення» [3].

Загалом, класифікувати акроніми не так вже й легко, адже зазвичай, класифікують предмет за певним критерієм. Класифікація акронімів не є виключенням з правил, тому потрібно зробити наголос саме на факторі, за яким буде наведена класифікація. В нашому випадку, ми вважаємо доцільним навести класифікацію за фонетично-граматичними ознаками, з подекуди наголосом на семантичні аспекти. Отже:

- Акроніми, що вимовляються як цілісні слова, складаючись лише з ініціальних букв значеннево-залежних слів: **Laser** (*light amplification by stimulated emission of radiation*), **GIF** (*graphics interchange format*), **Scuba** (*self-contained underwater breathing apparatus*), **NATO** (*North Atlantic Treaty Organization*).

- Акроніми, що вимовляються як цілісні слова, але є поєднанням ініціальних літер значеннево-залежних слів та букв, що їх наслідують: **Radar** (*radio detection and ranging*), **Amphetamine** (*alpha-methyl-phenethylamine*).

- Акроніми, що вимовляються як поєднання цілісного слова та ініціальних букв значеннево-залежних слів: **JPEG** (*Joint Photographic Experts*

Group), читається як «jay-/peɪ/»; **IUPAC** (*International Union of Pure and Applied Chemistry*), читається як «i-u-/pæk/»; **CD-ROM** (*compact disc read-only memory*), читається як «see-dee-/rɒm/».

- Акроніми, що вимовляються як послідовний ряд літер, але зі скороченням: **IEEE** (*Institute of Electrical and Electronics Engineers*), читається як «I triple-E»; **AAA** (*American Automobile Association*), читається як «Triple-A».

- Акроніми зі скороченнями, що імплементовані в назву: **W3C** (*World Wide Web Consortium*), читається як «W-three C»; **(ISC)2** (*International Information Systems Security Certification Consortium*), читається як «ISC squared».

- Мнемонічні акроніми, аббревіація яких використовується для запам'ятовування фраз та принципів: **DRY** (*Don't repeat yourself*), читається як «Dry» (принцип розробки програмного забезпечення, спрямований на зменшення повторення шаблонів того самого забезпечення); **SMART** (*Specific, Measurable, Assignable, Realistic, Time-related*), читається як «Smart» (принцип постановки цілей і завдань).

- Багатошарові акроніми: **AIM** (*AOL Instant Messenger*), читається як «ей-оу-ел інстент месенджер», (AOL – America Online); **AFTA** (*ASEAN Free Trade Area*), читається як «ей-ес-і-ей-ен фрі трейд ереа» (ASEAN – Association of Southeast Asian Nations).

- Рекурсивні або зворотні акроніми (посилаються самі на себе): **TLA** (*Three Lettered Acronyms*).

- Псевдо акроніми, які складаються з послідовності символів, які при вимові за призначенням викликають інші, довші слова з меншим набором тексту: **CQ**, читається як «see-cue» (*seek you*) – код, використовуваний радіо операторами; **IOU**, читається як «i-o-u» (*I owe you*).

- Акроніми, останнє скорочене слово яких не виключено з аббревіації: **ATM machine** (*automated teller machine*); **LCD display** (*liquid-crystal display*).

Отже, підсумовуючи, класифікація акронімів не є легким завданням для лінгвістики, проте саме вона значною мірою допомагає відрізнити акронім від аббревіатури. Акроніми розвиваються, будучи штучно створеним засобом концентрації інформації, та набувають все більшої популярності завдяки своїй стислості й лаконічності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

9. Возний Б. Акронім як вид скорочення складних лексичних одиниць в сучасній англійській мові / [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2517>

10. Таратухіна Ю. В. Ділові та міжкультурні комунікації: підручник і практикум / [Електронний ресурс] – режим доступу: [https://stud.com.ua/64329/menedzhment/dilovi ta mizhkulturni komunikatsiyi](https://stud.com.ua/64329/menedzhment/dilovi%20ta%20mizhkulturni%20komunikatsiyi)

11. Чумак Л. М. Акронім як форма скорочення складної лексичної одиниці/ [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/6607/1/06clmafs.pdf>